

Opublikowano na *Kultura* (<https://kultura.gliwice.eu>)

[Strona główna](#) > Mury obronne

Mury obronne

Dodano: 31.01.2018 / **Kategorie:** Ciekawe miejsca, Zabytki / pdf

[1]

fot. UM Gliwice

Dane adresowe
ulice Dolnych i Górnych Wałów
44-100
Gliwice

Średniowieczne Gliwice otoczone były fosą i wałem w konstrukcji drewniano-ziemnej i być może pierścieniem murów z basztami, które zostały zniszczone w latach 30. XV wieku. Zachowane do czasów współczesnych obwarowania miejskie pochodzą z 2. poł. XV wieku i początku XVI wieku. Ich długość wynosiła 1 125 m, wysokość 9 m, a szerokość około 1 m. Od strony wewnętrznej mur był zaopatrzony w drewniany, zadaszony ganek dla straży. Znajdowały się w nim też otwory strzelnicze. Baszty tworzyły z murem jedną konstrukcję, ale wychodziły na zewnątrz poza jego linię. Były otwarte w stronę miasta i blankowane. Linia obronna była wzmocniona fosą o szerokości od 3 do 15 m i głębokości około 4 m, zasilaną rzeczką Ostropką, dopływem Kłodnicy. Na zewnątrz fosa poprzedzona była wałem o konstrukcji drewniano-ziemnej z palisadą. Oprócz Bramy Raciborskiej do miasta prowadziła także Brama Bytomska, zwana Białą zlokalizowana w rejonie obecnej ul. Basztowej. Czterokondygnacyjna brama miała kształt prostokątny o wymiarach 6,6 × 7,7 m, z bardzo wąskim przejazdem bramnym o szerokości około 3 m.

System umocnień miejskich został częściowo rozebrany w połowie XIX wieku. W miejscu zniwelowanego nasypu ziemnego i zasypanej fosy powstały ulice Górnych i Dolnych Wałów. W kilku miejscach jednak mury miejskie wciąż są widoczne: przy pl. Rzeźniczym, w ścianach Zamku Piastowskiego, przy ul. Dolnych Wałów oraz przy ul. Grodowej. Na pl. Rzeźniczym znajdującym się obok kościoła pw. Wszystkich Świętych znajduje się niewielki rezerwat archeologiczny, w którym wyeksponowane są relikty systemu obwarowań miejskich, w tym jednej z bram miejskich – Bramy Raciborskiej, dwóch przyczółków mostu rozpiętego nad fosą, którego arkadę odtwarza ceglany łuk. Brama Raciborska, zwana również Czarną, została zbudowana na planie kwadratu o boku 9 m. Miała 5 kondygnacji i była przykryta dachem namiotowym. Dodatkowo była broniona przez tak zwaną bramę przednią flankowaną dwiema wieżami półkolistymi, wysuniętą około 24 m przed linię murów. Początkowo prawdopodobnie były połączone mostem zwodzonym, zastąpionym w późniejszych czasach stałym. Przejazd bramny miał około 5 m szerokości.

W ostatnich latach, podczas wymiany nawierzchni na starówce, w nowym bruku zaznaczono przebieg dawnych umocnień, między innymi zarys murów Bramy Białej na ul. Basztowej.

Tagi: [Śródmieście](#) ^[2]

Kategorie wizytówki: [Ciekawe miejsca](#) ^[3]

[Zabytki](#) ^[4]

© 2017 UM Gliwice - Wszelkie prawa zastrzeżone

Miejski Serwis Internetowy Gliwice ISSN 1734-5480 Projekt i realizacja:

Źródłowy URL: <https://kultura.gliwice.eu/wizytowka/ciekawe-miejsca-zabytki/mury-obronne>